

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพการเข้าร่วมกิจกรรมห้องสมุดของ
ผู้ใช้หอสมุดแห่งชาติ สาเหตุการเข้าร่วมและไม่เข้าร่วมกิจกรรมห้องสมุดของผู้ใช้หอสมุด
ตลอดจนเพื่อทราบถึงประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมห้องสมุดและความต้องการเกี่ยวกับ
กิจกรรมห้องสมุดของผู้ใช้หอสมุด รวมทั้งศึกษารูปแบบและวิธีดำเนินการในการจัด
กิจกรรมห้องสมุดของหอสมุด โดยวิธีสุ่มฐานการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้ใช้หอสมุดแห่งชาติส่วนใหญ่
ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมห้องสมุด ผู้ใช้หอสมุดแห่งชาติประสบปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรม
และผู้ใช้หอสมุดแห่งชาติที่เข้าร่วมกิจกรรมต้องการให้มีการปรับปรุงการจัดกิจกรรม

สำหรับกิจกรรมห้องสมุดที่ศึกษามี 3 ประเภทคือ นิทรรศการ ภาพยนตร์ และ
การบรรยาย-อภิปราย ซึ่งหอสมุดแห่งชาติ ท่าวาสุกรี จัดเป็นประจำอย่างน้อยเดือนละครั้ง

การดำเนินการวิจัยใช้วิธีสัมภาษณ์นักวิชาการและบรรณารักษ์งานกิจกรรมห้องสมุด
หอสมุดแห่งชาติ เพื่อศึกษารูปแบบและการดำเนินงานในการจัดกิจกรรม และการแจก
แบบสอบถามให้แก่ผู้ใช้หอสมุดแห่งชาติด้วยการสุ่มแบบอุบัติเหตุ (Accidental Sampling)
คือ สุ่มแจกแบบสอบถามให้แก่ผู้ใช้หอสมุดแห่งชาติซึ่งมีอายุตั้งแต่ 12 ปีขึ้นไป ตามห้อง
อ่านหนังสือต่าง ๆ ในช่วง 30 วัน นับตั้งแต่วันที่ 28 ธันวาคม 2526 ถึง 28 มกราคม
2527 ทั้งวันราชการ วันเสาร์ และอาทิตย์ รวม 4 ครั้ง จนได้ครบ 620 คน ปรากฏว่า
ได้รับแบบสอบถามกลับคืนและสามารถนำมาวิเคราะห์ได้รวมทั้งสิ้น 570 ชุด หรือร้อยละ
91.94 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการคำนวณหาค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต และ
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ใช้หอสมุดแห่งชาติที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากกว่าชาย เพศหญิงส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 12-19 ปี คิดเป็นร้อยละ 56.73 ของจำนวนผู้ตอบที่เป็นเพศหญิงทั้งหมด แต่เพศชายส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20-39 ปี คิดเป็นร้อยละ 65.12 ของจำนวนผู้ตอบที่เป็นเพศชายทั้งหมด อย่างไรก็ตามโดยส่วนรวมมีอายุระหว่าง 20-39 ปี เป็นจำนวนมากที่สุด นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ตอบจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 45.96 เป็นนักเรียน และรองลงมาเป็นนิสิตนักศึกษา ร้อยละ 31.05 ที่เหลือประกอบอาชีพอื่น ๆ และว่างงาน ซึ่งมีจำนวนน้อยและใกล้เคียงกัน

2. การเข้าร่วมกิจกรรมห้องสมุด

2.1 การเข้าร่วมกิจกรรมห้องสมุดของผู้ใช้หอสมุดแห่งชาติ ปรากฏว่าผู้ใช้หอสมุดแห่งชาติที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ร้อยละ 59.12 ไม่เข้าร่วมกิจกรรมใด ๆ ใน 3 ประเภท คือ นิทรรศการ ภาพยนตร์ และการบรรยาย-อภิปราย ร้อยละ 40.88 เป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรมประเภทใดประเภทหนึ่ง

ในกลุ่มผู้เข้าร่วมกิจกรรม พบว่า เป็นเพศชายมากกว่าหญิงเล็กน้อย โดยส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20-39 ปี (ร้อยละ 61.80) และเป็นนิสิตนักศึกษามากที่สุด (ร้อยละ 39.91) เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา ปรากฏว่า เป็นผู้สำเร็จการศึกษาหรือกำลังศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามีจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 39.91) นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเข้าใช้หอสมุดฯ สัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง เป็นจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 24.03)

สำหรับกลุ่มที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรม พบว่า เป็นเพศหญิงมากกว่าชาย โดยส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 12-19 ปี (ร้อยละ 52.52) และเป็นนักเรียนมากที่สุด (ร้อยละ 53.41) เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาปรากฏว่า ผู้ที่สำเร็จการศึกษาหรือกำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 27.30) นอกจากนี้ผู้ไม่เข้าร่วมกิจกรรมจำนวนมากที่สุดเข้าใช้หอสมุดแห่งชาติอย่างไม่สม่ำเสมอหรือเข้าใช้เมื่อต้องการคนควาเท่านั้น (ร้อยละ 28.19) อย่างไรก็ตามปรากฏว่า ทั้งผู้เข้าร่วมและผู้ไม่เข้าร่วมกิจกรรมส่วนใหญ่ ร้อยละ 51.93 และ 71.81 ตามลำดับ ไม่ได้เป็น

สมาชิกหอสมุดแห่งชาติ

2.2 สภาพการเข้าร่วมกิจกรรมห้องสมุดของผู้ใช้หอสมุดแห่งชาติที่เข้าร่วมกิจกรรม ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า กิจกรรมที่มีผู้เข้าร่วมมากที่สุด คือ นิทรรศการ คิดเป็นร้อยละ 90.98 ของจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด ส่วนภาพยนตร์และการบรรยาย-อภิปราย มีผู้เข้าร่วมจำนวนใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 49.36 และ 45.92 ตามลำดับ

การสรุปโดยเปรียบเทียบผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้ง 3 ประเภท ปรากฏผลดังนี้

ด้านอาชีพ พบว่า ผู้เข้าร่วมนิทรรศการและการบรรยาย-อภิปราย เป็นนิสิต นักศึกษา มากที่สุด (ร้อยละ 41.98 และ 37.38 ตามลำดับ) แต่ผู้เข้าชมภาพยนตร์จำนวนมากที่สุดเป็นนักเรียน (ร้อยละ 38.26)

ด้านวิธีรับทราบข่าวการจัดกิจกรรม ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้ง 3 ประเภทส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมโดยรับทราบข่าวการจัดจากป้ายประกาศที่หอสมุดแห่งชาติ (ร้อยละ 73.11, 59.13 และ 56.07 ตามลำดับ) และรองลงมาทราบจากหนังสือพิมพ์ (ร้อยละ 25.00, 26.96 และ 40.19 ตามลำดับ)

สำหรับความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรม ทั้งผู้เข้าชมนิทรรศการและผู้เข้าฟังบรรยาย-อภิปรายจำนวนมากที่สุดเข้าร่วมกิจกรรมน้อยกว่าเดือนละ 1 ครั้ง (ร้อยละ 37.26 และ 36.45 ตามลำดับ) ส่วนผู้เข้าชมภาพยนตร์เข้าชมอย่างไม่สม่ำเสมอหรือแล้วแต่โอกาสเป็นจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 26.09)

ด้านสาเหตุการเข้าร่วมกิจกรรม พบว่า ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้ง 3 ประเภทส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมเนื่องจากเรื่องที่จัดตรงกับความสนใจ (ร้อยละ 62.74, 64.35 และ 67.29 ตามลำดับ) โดยมีจุดประสงค์อันดับแรกในการเข้าร่วมกิจกรรมตรงกัน คือ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ (ร้อยละ 83.49, 58.26 และ 71.03 ตามลำดับ) และอันดับรองลงมาผู้เข้าชมนิทรรศการเข้าชมเพื่อใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ (ร้อยละ 48.11) ผู้เข้าชมภาพยนตร์เข้าชมเพื่อพักผ่อนและบันเทิง (ร้อยละ 55.65) และผู้เข้าฟังบรรยาย-อภิปรายเข้าฟังเพื่อให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (ร้อยละ 44.86)

ส่วนประโยชน์ที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรม ปรากฏว่า ประโยชน์อันดับแรกที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรม ปรากฏว่า ประโยชน์อันดับแรกของผู้เข้าชมนิทรรศการและผู้เข้าฟังบรรยาย-อภิปรายส่วนใหญ่ได้รับคือ ได้รับความรู้

เพิ่มขึ้น (ร้อยละ 78.30 และ 77.57 ตามลำดับ) ส่วนผู้เข้าชมภาพยนตร์ส่วนใหญ่ได้
รับความเพลิดเพลินและบันเทิง (ร้อยละ 63.48) แต่เมื่อจำแนกตามอาชีพ ปรากฏว่า
มีข้อสังเกตคือ ครู-อาจารย์ส่วนใหญ่ เห็นว่า นิทรรศการทำให้มีความรู้เพิ่มขึ้นและสนใจ
ใช้หอสมุดแห่งชาติมากขึ้น และเห็นว่า การบรรยาย-อภิปราย มีประโยชน์ในการนำไปใช้
ประกอบการเรียนการสอนและวิจัย แต่สำหรับนักธุรกิจส่วนใหญ่เห็นว่า กิจกรรมทั้ง 3
ประเภท มีประโยชน์ทำให้มีความรู้เพิ่มขึ้นและเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

อย่างไรก็ตามผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้ง 3 ประเภท ประสบปัญหาเดียวกัน
คือ การไม่ทราบข่าวล่วงหน้าเกี่ยวกับการจัดเป็นจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 58.96,
45.22 และ 51.40) ส่วนปัญหารองลงมาสำหรับผู้เข้าชมนิทรรศการและผู้เข้าชม-
ภาพยนตร์ คือ วัน เวลาที่จัดไม่เหมาะสม (ร้อยละ 28.77 และ 26.09 ตามลำดับ)
แต่ผู้เข้าฟังบรรยาย-อภิปรายประสบปัญหา รองลงมาคือ เรื่องที่จัดไม่น่าสนใจ (ร้อยละ
31.78)

2.3 สาเหตุที่ผู้ใช้หอสมุดแห่งชาติไม่เข้าร่วมกิจกรรม ผลปรากฏว่า
ผู้ไม่เข้าร่วมกิจกรรมทั้ง 3 ประเภท ไม่เข้าร่วมกิจกรรมเนื่องจากเหตุเดียวกันมากที่สุด
คือ การไม่ทราบข่าวการจัด (ร้อยละ 58.66, 58.90 และ 55.72 ตามลำดับ) และ
สาเหตุรองลงมาคือ ว่าง หรือวัน เวลาที่จัดไม่เหมาะสม (ร้อยละ 51.96, 50.33
และ 43.63 ตามลำดับ)

3. ความต้องการในการจัดกิจกรรมห้องสมุด

เมื่อจำแนกตามประเภทกิจกรรม ปรากฏว่า ทั้งผู้เข้าร่วมและผู้ไม่เข้าร่วม
กิจกรรมมีความต้องการทั้งที่สอดคล้องและแตกต่างกันในเรื่องต่อไปนี้

3.1 แนวเรื่องที่จัด ผู้เข้าชมและผู้ไม่เข้ชมนิทรรศการสนใจและ
ต้องการให้จัดเกี่ยวกับภูมิศาสตร์การท่องเที่ยวมีจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 54.72 และ
42.74 ตามลำดับ) โดยสอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของผู้เข้าชมและผู้
ไม่เข้าชมภาพยนตร์ซึ่งต้องการให้จัดเกี่ยวกับภูมิศาสตร์การท่องเที่ยวมากที่สุด (ร้อยละ
61.74 และ 51.87 ตามลำดับ) แต่สำหรับการบรรยาย-อภิปราย ปรากฏว่า สังคม
การเมือง การปกครอง เป็นแนวเรื่องที่ผู้เข้าฟังและผู้ไม่เข้าฟังสนใจและต้องการให้จัด
เป็นจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 42.99 และ 40.82 ตามลำดับ) แนวเรื่องอื่น ๆ

นอกจากนี้ผู้ตอบเป็นจำนวนน้อยและกระจายไปในจำนวนใกล้เคียงกัน

3.2 ความถี่และวันเวลาที่ต้องการให้จัดกิจกรรม ผู้เข้าชมและผู้ไม่เข้าชมนิทรรศการจำนวนมากที่สุดต้องการให้จัดนิทรรศการเดือนละ 1 ครั้ง (ร้อยละ 55.66 และ 63.41 ตามลำดับ) โดยจัดแต่ละเรื่องนาน 1 สัปดาห์ (ร้อยละ 33.96 และ 33.24 ตามลำดับ)

ส่วนภาพยนตร์ ปรากฏว่า ผู้เข้าชมภาพยนตร์จำนวนมากที่สุดต้องการให้จัดสัปดาห์ละครั้ง โดยจัดในวันอาทิตย์ช่วงเช้า แต่ผู้ไม่เข้าชมภาพยนตร์ส่วนใหญ่ต้องการให้จัดเดือนละครั้ง โดยจัดในวันอาทิตย์ช่วงบ่าย อย่างไรก็ตามทั้ง 2 กลุ่ม มีความต้องการตรงกันคือ ให้จัดแต่ละครั้งนาน 2 ชั่วโมง มีจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 53.91 และ 52.75 ตามลำดับ)

สำหรับการบรรยาย-อภิปราย พบว่า ผู้เข้าฟังและผู้ไม่เข้าฟังบรรยาย-อภิปรายส่วนใหญ่ต้องการให้จัดเดือนละ 1 ครั้ง แต่ละครั้งนาน 1 ชั่วโมง โดยต้องการให้จัดในวันอาทิตย์มากที่สุด อย่างไรก็ตามทั้ง 2 กลุ่ม มีความต้องการแตกต่างกันในเรื่องเวลาที่จัดคือ ผู้เข้าฟังต้องการให้จัดช่วงบ่าย แต่ผู้ไม่เข้าฟังต้องการให้จัดช่วงเช้า

นอกจากนี้ทั้งผู้เข้าร่วมและผู้ไม่เข้าร่วมกิจกรรมของกิจกรรมทั้ง 3 ประเภท ยังมีความต้องการที่สอดคล้องกัน คือ ต้องการให้จัดกิจกรรมในช่วงปิดภาคเรียน เป็นจำนวนมากกว่าร้อยละ 70

3.3 การปรับปรุงสถานที่จัดกิจกรรม ผู้เข้าชมและผู้ไม่เข้าชมนิทรรศการเห็นตรงกันว่า การจัดนิทรรศการ ควรจัดแยกเป็นห้องนิทรรศการโดยเฉพาะ ส่วนห้องประชุมสำหรับจัดฉายภาพยนตร์หรือบรรยาย-อภิปรายนั้น ทั้งผู้เข้าร่วมและผู้ไม่เข้าร่วมเห็นสอดคล้องกันว่า ควรเพิ่มที่นั่งภายในห้องประชุม

3.4 การประชาสัมพันธ์กิจกรรมที่จัด ผู้เข้าร่วมกิจกรรมส่วนใหญ่ (ร้อยละ 66.52) ต้องการให้ประชาสัมพันธ์โดยการประกาศตามที่ต่าง ๆ เช่น โรงเรียน สถานที่ราชการ ฯลฯ อันดับรองลงมาคือ ทางหนังสือพิมพ์ (ร้อยละ 63.52) แต่สำหรับผู้ไม่เข้าร่วมกิจกรรมนั้น ส่วนใหญ่ต้องการให้ประชาสัมพันธ์ทางโทรทัศน์ (ร้อยละ 66.77) และอันดับรองลงมาคือ การประกาศตามที่ต่าง ๆ เช่น โรงเรียน สถานที่ราชการ ฯลฯ (ร้อยละ 57.57)

3.5 ความต้องการอื่น ๆ ในการจัดกิจกรรม เมื่อจำแนกตามประเภทกิจกรรม ปรากฏว่า ผู้เข้าชมและผู้ไม่เข้าชมนิทรรศการต้องการให้นำของจริงมาใช้ประกอบนิทรรศการโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก นอกนั้นต้องการโดยเฉลี่ยในระดับปานกลาง ได้แก่ การนำรูปภาพ และของจำลองมาใช้ประกอบนิทรรศการ การจัดแสดงหนังสือเกี่ยวกับเรื่องที่จัด ฯลฯ

ส่วนภาพยนตร์ พบว่า ผู้เข้าชมและผู้ไม่เข้าชมภาพยนตร์ต้องการให้บรรยายภาพยนตร์เป็นภาษาไทย ในกรณีที่เป็นภาพยนตร์ต่างประเทศโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก นอกนั้นต้องการโดยเฉลี่ยในระดับปานกลาง ได้แก่ การบรรยายเรื่องย่อภาพยนตร์ก่อนการฉาย การจัดแสดงหนังสือเกี่ยวกับเรื่องที่ฉาย ณ บริเวณหน้าห้องประชุม ฯลฯ

สำหรับการบรรยาย-อภิปราย ปรากฏว่า ผู้เข้าฟังและผู้ไม่เข้าฟังบรรยาย-อภิปรายต้องการให้เชิญวิทยากรที่มีศิลปะในการพูดและมีความรู้เฉพาะในเรื่องนั้น ๆ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก นอกจากนั้นเป็นความต้องการอื่น ๆ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การจัดแสดงหนังสือ การจัดทำสูจิบัตรเกี่ยวกับเรื่องที่บรรยาย-อภิปราย

4. ผลการศึกษารูปแบบและวิธีดำเนินการในการจัดกิจกรรมห้องสมุดของหอสมุดแห่งชาติ พบว่า ปัจจุบันหอสมุดแห่งชาติจัดกิจกรรมทั้งหมด 5 ประเภท คือ นิทรรศการ ภาพยนตร์ การบรรยาย-อภิปราย การสาธิตการอ่านทำนองเสนาะ และกิจกรรมสำหรับเด็ก แต่กิจกรรมที่จัดเป็นประจำสม่ำเสมอ คือ นิทรรศการ ภาพยนตร์ และการบรรยาย-อภิปราย โดยบุคลากรของงานกิจกรรมห้องสมุดซึ่งรับผิดชอบในการจัดจะเป็นผู้ศึกษาข้อมูลและวางแผนการจัดล่วงหน้าเป็นเวลานานแล้วจึงดำเนินการจัดตามขั้นตอนอย่างมีระบบ ซึ่งระหว่างนั้นจะดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์กิจกรรมที่จัดพร้อม ๆ กันไปด้วย อย่างไรก็ตามขั้นตอนสำคัญของการจัดกิจกรรมที่งานกิจกรรมห้องสมุดยังไม่ได้ดำเนินการ คือ การประเมินผลการจัดกิจกรรมห้องสมุดในแต่ละครั้ง

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากกว่าชาย ซึ่งตรงกับผลการวิจัยของ ควงพร สุภชัยพานิชพงศ์ (2520: 58) ซึ่งพบว่า หญิงใช้

หอสมุดแห่งชาติมากกว่าชาย จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดปรากฏว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมใด ๆ ใน 3 ประเภทของหอสมุดแห่งชาติ (คือ นิทรรศการ ภาพยนตร์ และการบรรยาย-อภิปราย) ทั้งนี้ น่าจะสืบเนื่องมาจากการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของหอสมุดแห่งชาติไม่เพียงพอ แม้ว่าในปัจจุบันหอสมุดแห่งชาติได้พยายามปรับปรุงงานประชาสัมพันธ์ให้ดีขึ้น แต่ก็ยังไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบงานด้านประชาสัมพันธ์โดยตรง การประชาสัมพันธ์กิจกรรมที่จัดต้องให้งานเผยแพร่ของกรมศิลปากรเป็นผู้ดำเนินการ ซึ่งทำให้การประชาสัมพันธ์ไม่สะดวกและแพร่หลายเท่าที่ควร ดังที่ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2522: 72) กล่าวไว้ว่า เนื่องจากงานประชาสัมพันธ์เป็นงานละเอียดรอบคอบ ในสถาบันแต่ละแห่งจึงควรมีหน่วยงานประชาสัมพันธ์เฉพาะเพื่อให้การดำเนินงานด้านประชาสัมพันธ์มีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้นจากผลการวิจัย (ตารางที่ 19) จึงพบว่า ปัญหาที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้ง 3 ประเภทประสบมากที่สุด คือ การไม่ทราบข่าวล่วงหน้าเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม และจากตารางที่ 20 พบว่า ผู้ใช้หอสมุดแห่งชาติไม่เข้าร่วมกิจกรรมทั้ง 3 ประเภท เนื่องจากไม่ทราบข่าวเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมมีจำนวนมากที่สุด

นอกจากนี้ วัน เวลาที่จัดกิจกรรมอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้ใช้หอสมุดแห่งชาติส่วนใหญ่ไม่เข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้หอสมุดแห่งชาติที่เข้าร่วมกิจกรรมประสบปัญหาเกี่ยวกับวัน และเวลาที่จัดไม่เหมาะสมเป็นอันดับ 2 (ตามตารางที่ 19) และพบว่า สาเหตุที่ผู้ใช้หอสมุดแห่งชาติไม่เข้าร่วมกิจกรรมเพราะวันและเวลาที่จัดไม่เหมาะสมเป็นอันดับ 2 เช่นกัน (ตามตาราง 20) นอกจากนี้จำนวนสูงสุดของผู้ใช้หอสมุดแห่งชาติต้องการให้จัดกิจกรรมในวันอาทิตย์ช่วงเช้าและบ่าย ซึ่งเป็นวันหยุด (ตามตาราง 25) จึงแสดงว่า วันราชการและเสาร์ช่วงบ่ายที่หอสมุดแห่งชาติจัดกิจกรรมนั้นไม่สะดวกสำหรับผู้ใช้หอสมุดแห่งชาติส่วนใหญ่ที่จะเข้าร่วมได้ ทั้งนี้ เพราะตามปกติผู้ใช้หอสมุดแห่งชาติหรือประชาชนทั่วไปมักจะทำงานหรือเรียนในวันราชการ แม้แต่วันเสาร์ที่ทำงานบริษัท-เอกชนหรือนักเรียน นิสิต นักศึกษา ก็ต้องทำงานหรือเรียนด้วย ดังนั้นสมมติฐานข้อ 1 คือ "ผู้ใช้หอสมุดแห่งชาติส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมของหอสมุด" จึงได้รับการสนับสนุน

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้เข้าร่วมกิจกรรม ปรากฏว่า ส่วนใหญ่เป็นนิสิต นักศึกษา และมีอายุระหว่าง 20-30 ปี ทั้งนี้ เนื่องจากเป็นวัยหนุ่มสาวที่กำลังศึกษาในระดับสูง จำเป็น

ต้องศึกษาค้นคว้าอย่างกว้างขวางในรูปแบบอื่น ๆ นอกเหนือจากที่ได้รับจากห้องเรียน และจากสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ แม้ว่าในวัยนี้จะเป็นผู้ทำงานแล้วก็ตาม แต่ก็ยังอยู่ในช่วงก่อร่าง-สร้างตัวทำให้มีความกระตือรือร้นใฝ่หาความรู้เพื่อความสำเร็วจและก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

สำหรับผู้ไม่เข้าร่วมกิจกรรมนั้นส่วนใหญ่เป็นนักเรียนและมีอายุระหว่าง 12-19 ปี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกำลังอยู่ในวัยเรียนจำเป็นต้องเข้าชั้นเรียนและค้นคว้าจากสิ่งพิมพ์เพื่อใช้ประกอบการเรียนเท่านั้น รวมทั้งไม่มีความจำเป็นต้องศึกษาค้นคว้าอย่างกว้างขวางเท่ากับกลุ่มแรก ส่วนใหญ่จึงไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรม

เรื่องความถี่ในการเข้าใช้หอสมุดแห่งชาติ ปรากฏว่า ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวนมากที่สุดเข้าใช้หอสมุดแห่งชาติเป็นประจำสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง ต่างจากผู้ไม่เข้าร่วมกิจกรรมที่ส่วนใหญ่เข้าใช้หอสมุดแห่งชาติไม่สม่ำเสมอหรือเข้าใช้เมื่อต้องการค้นคว้า ดังนั้นการเข้าใช้หอสมุดแห่งชาติเป็นประจำจะทำให้มีโอกาสทราบข่าวการจัดกิจกรรม และมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่า เพราะมีการประชาสัมพันธ์ที่หอสมุดแห่งชาติเป็นประจำ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ส่องศรี ศีศรีแก้ว (2525: 97) ที่พบว่า การที่ห้องสมุดสามารถประชาสัมพันธ์ให้ประชิดตัวผู้ใช้ได้มาก จะทำให้ผู้ใช้มีโอกาสรับทราบข่าวสารจากห้องสมุดได้มากขึ้น เช่นกัน

จากการวิเคราะห์กลุ่มผู้เข้าร่วมกิจกรรมโดยแยกตามประเภทกิจกรรมปรากฏว่า กิจกรรมที่มีผู้เข้าร่วมมากที่สุด คือ นิทรรศการ (ร้อยละ 90.98) รองลงมาคือ ภาพยนตร์ และการบรรยาย-อภิปราย ซึ่งมีผู้เข้าร่วมในจำนวนใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 49.35 และ 45.92 ตามลำดับ) การที่มีผู้เข้าร่วมนิทรรศการมากกว่ากิจกรรมอื่น อาจเป็นเพราะ บริเวณที่จัดนิทรรศการ คือห้องโถงกลางชั้น 1 และห้องโถงกลางชั้น 2 เป็นทางเดินที่ผู้ใช้ต้องผ่านไปยังห้องอ่านหนังสือต่าง ๆ ตลอดจน เป็นกิจกรรมที่จัดเป็นช่วงเวลานานและผู้ใช้สามารถเข้าชมได้ตลอดเวลาที่หอสมุดแห่งชาติ เปิดบริการ ซึ่งต่างจากภาพยนตร์และการบรรยาย-อภิปรายที่ผู้ใช้ต้องเข้าร่วมตามวันและเวลาที่จัดเท่านั้น ส่วนสถานที่จัดนั้นคือ ห้องประชุมคานหลังอาคาร (ดูแผนผังหน้า 147) ดังนั้นโอกาสที่ชมนิทรรศการจึงมีมากกว่ากิจกรรมอื่น

ในค่านประโยชน์ที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรม ปรากฏว่า ผู้เข้าร่วมนิทรรศการ และการบรรยาย-อภิปรายส่วนใหญ่เห็นพ้องกันว่า ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น ซึ่งตรงตาม จุดประสงค์อันดับแรกในการเข้าร่วม (ตารางที่ 14) แสดงว่า การจัดนิทรรศการและ บรรยาย-อภิปราย สามารถสนองวัตถุประสงค์ในการจัดของหอสมุดแห่งชาติประการหนึ่งคือ การเพิ่มพูนความรู้ได้ แต่สำหรับวัตถุประสงค์อื่นนั้นยังไม่อาจแสดงให้เห็นอย่างเด่นชัด ส่วน ภาพยนตร์ พบว่า จำนวนมากที่สุดของผู้เข้าชมได้รับความเพลิดเพลินและบันเทิง ร่องลงมา คือ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ในการเข้าชมเนื่องจากผู้เข้าชม ภาพยนตร์มีจุดประสงค์อันดับแรกเพื่อเพิ่มพูนความรู้ อันดับรองเพื่อความเพลิดเพลินและ บันเทิง ดังนั้นภาพยนตร์จึงไม่สามารถสนองวัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมได้อย่างเต็มที่ อย่างไรก็ตามจากประโยชน์ที่ผู้เข้าร่วมได้รับ แสดงว่าการจัดฉายภาพยนตร์ได้ผลตรงตาม วัตถุประสงค์ในการจัด คือ เพื่อเผยแพร่ความรู้และความบันเทิง ส่วนวัตถุประสงค์อื่น คือ การส่งเสริมการอ่านนั้นยังไม่อาจชี้ให้เห็นเด่นชัดได้

สำหรับผลงานวิจัยเกี่ยวกับแนวเรื่องที่สนใจและต้องการให้จัด ปรากฏว่า ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยวเป็นแนวเรื่องที่ผู้เข้าร่วมและผู้ไม่เข้าร่วมนิทรรศการและภาพยนตร์ สนใจและต้องการให้จัดมากที่สุด เพราะเป็นเรื่องกึ่งวิชาการ แม้ว่าผู้สนใจจะสามารถ ศึกษาได้จาก การอ่านหนังสือ แต่บางครั้งการอ่านก็ทำให้เบื่อหน่ายได้ หรือจะศึกษาโดยการ เดินทางไปตามสถานที่ต่าง ๆ ก็ได้ แต่ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงมาก ส่วนการบรรยาย-อภิปราย นั้น พบว่า ทั้งผู้เข้าฟังและผู้ไม่เข้าฟังบรรยาย-อภิปรายจำนวนสูงสุดสนใจและต้องการให้ จัดแนวเรื่องเกี่ยวกับ สังคม การเมือง การปกครอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานการณ์ใน ปัจจุบันทั้งเขตชายแดนไทย ประเทศทางตะวันออกกลางและในประเทศต่าง ๆ มีเหตุการณ์ สำคัญเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เหตุการณ์เหล่านี้จะเผยแพร่ทางสื่อมวลชน โดยเฉพาะ อย่างยิ่งทางวิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ ซึ่งจะเสนอทั้งข่าว บทความ และบทวิจารณ์ จึงมีผลกระทบให้คนส่วนใหญ่สนใจและตื่นตัวตามเหตุการณ์ไปด้วย

เมื่อวิเคราะห์แนวเรื่องที่หอสมุดแห่งชาติจัดในปีที่ผ่านมา คือ ช่วงปีงบประมาณ 2525-2526 ปรากฏว่า ในการจัดนิทรรศการเน้นเกี่ยวกับเรื่อง ชีวประวัติบุคคลสำคัญ วรรณกรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี ส่วนภาพยนตร์เน้นเกี่ยวกับภูมิศาสตร์การ-ท่องเที่ยว ขนบธรรมเนียมประเพณีและศิลปกรรม สำหรับการบรรยาย-อภิปราย เน้น เกี่ยวกับชีวประวัติ อาชีพต่าง ๆ วรรณกรรมและสังคม การเมือง การปกครอง จึงแสดงว่า

แนวเรื่องที่จัดสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้หอสมุดแห่งชาติ ยกเว้นนิทรรศการ ผู้ใช้เสนอความต้องการให้ปรับปรุงแนวเรื่องนิทรรศการ โดยเน้นด้านภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว

นอกจากนี้จากการวิจัยยังพบว่า ผู้ใช้หอสมุดแห่งชาติประสบปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรมที่สำคัญคือ การไม่ทราบข่าวเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม วัน เวลาที่จัดกิจกรรมไม่เหมาะสม และสถานที่คับแคบหรือที่นั่งไม่เพียงพอ ทั้งนี้จึงเป็นเหตุให้ผู้ใช้หอสมุดแห่งชาติ ทั้งผู้เข้าร่วมกิจกรรม และผู้ไม่เข้าร่วมกิจกรรมต้องการให้ปรับปรุงในเรื่องต่อไปนี้คือ

การประชาสัมพันธ์กิจกรรมที่จัด จากผลการวิจัยพบว่า ยังไม่ตรงตามความต้องการของผู้ใช้หอสมุดแห่งชาติ ทำให้ผู้ใช้หอสมุดแห่งชาติจำนวนมากที่สุดประสบปัญหาเกี่ยวกับการรับทราบข่าวการจัดกิจกรรม ทั้งนี้ปรากฏว่า ผู้เข้าร่วมกิจกรรมส่วนใหญ่ต้องการให้ประชาสัมพันธ์ด้วยการประกาศตามที่ต่าง ๆ เช่น โรงเรียน สถานที่ราชการ ฯลฯ อันดับรองลงมาคือ ทางหนังสือพิมพ์ ส่วนผู้ไม่เข้าร่วมกิจกรรมส่วนใหญ่ต้องการให้ประชาสัมพันธ์ทางโทรทัศน์ อันดับรองลงมาคือ การประกาศตามที่ต่าง ๆ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากหอสมุดแห่งชาติขาดหน่วยงานที่รับผิดชอบงานด้านประชาสัมพันธ์โดยตรง ทำให้งานประชาสัมพันธ์ไม่แพร่หลายหรือมีประสิทธิภาพพอ ดังนั้นผู้ใช้หอสมุดแห่งชาติจึงต้องการให้ปรับปรุงวิธีการประชาสัมพันธ์ ซึ่งตรงกับผลงานวิจัยของ ดวงพร สุขชัยพานิชพงศ์ (2520: 93) ที่พบว่า ผู้ใช้หอสมุดแห่งชาติต้องการให้ปรับปรุงการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ

วันและเวลาที่จัดกิจกรรม พบว่า ทั้งผู้เข้าร่วมและผู้ไม่เข้าร่วมกิจกรรมต้องการตรงกันมากที่สุด คือ ให้จัดกิจกรรมในวันอาทิตย์ ช่วงเช้าและบ่าย แสดงว่าวันราชการและวันเสาร์ ช่วงบ่าย ซึ่งหอสมุดแห่งชาติจัดกิจกรรมนั้นไม่เหมาะสม อาจเป็นอุปสรรคในการเข้าร่วมได้ ทั้งนี้เนื่องจากวันราชการและวันเสาร์เป็นวันที่คนส่วนใหญ่ทำงานหรือเรียน ส่วนวันอาทิตย์เป็นวันหยุดจึงทำให้ผู้ใช้หอสมุดแห่งชาติต้องการให้ปรับปรุงวัน เวลา โดยจัดกิจกรรมในวันอาทิตย์ ช่วงเช้าและบ่ายมากกว่าวัน เวลาอื่น

สถานที่จัดกิจกรรม ในการจัดนิทรรศการ ปรากฏว่า สถานที่จัดนิทรรศการยังไม่เหมาะสม เนื่องจากปัจจุบันหอสมุดแห่งชาติใช้บริเวณห้องโถงกลางชั้น 1 และ 2 เป็นสถานที่จัด ซึ่งบริเวณนี้เป็นทางเดินไปสู่ห้องอ่านหนังสือต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวันเสาร์และอาทิตย์จะมีผู้ใช้ หอสมุดแห่งชาติอย่างเนืองแน่นทำให้บริเวณดังกล่าว

พลุกพล่านและคับแคบ นอกจากนี้ยังมีผลเสียคือสิ่งของที่นำมาจัดแสดงอาจสูญหายหรือเสียหายได้ รวมทั้งเป็นการรบกวนผู้ที่เข้าชมนิทรรศการ จากการวิจัยพบว่าทั้งผู้เข้าชมและผู้ไม่เข้าชมนิทรรศการส่วนใหญ่เห็นสอดคล้องกันว่าควรปรับปรุงสถานที่จัดนิทรรศการโดยจัดแยกเป็นห้องนิทรรศการโดยเฉพาะ ซึ่งตรงกับข้อเสนอของ ส่องศรี ก็ศรีสุข (2525: 100) คือ ควรจัดสถานที่เฉพาะสำหรับจัดนิทรรศการให้เป็นสัดส่วน มิฉะนั้นจะทำให้ห้องสมุดแออัดและมีเสียงก้อง นอกจากนี้ ฮาโรลด์ จอลลิฟฟี (Harold Jolliffe 1968: 129) ได้ให้ข้อคิดไว้ว่าปัจจุบันนี้การวางแผนสร้างอาคารห้องสมุดควรตระหนักและคำนึงถึงห้องหรือเนื้อที่เฉพาะสำหรับจัดนิทรรศการ ส่วนการจัดกิจกรรมภาพยนตร์และการบรรยาย-อภิปราย ปรากฏว่าห้องประชุมซึ่งใช้เป็นสถานที่จัดกิจกรรมนั้นขณะนี้สามารถจุคนได้ประมาณ 350 ที่นั่ง แต่จากผลการวิจัยพบว่าจำนวนมากที่สุดของผู้ใช้หอสมุดแห่งชาติต้องการให้เพิ่มที่นั่งภายในห้องประชุม ซึ่งคล้ายกับผลการวิจัยของ กวงพร สุขชัยพานิชพงศ์ (2520: 89) ที่พบว่าผู้ใช้หอสมุดแห่งชาติ ต้องการให้ขยายพื้นที่ห้องประชุมให้กว้างขวางขึ้น ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากหอสมุดแห่งชาติมีจำนวนผู้ใช้หอสมุดแห่งชาติมากขึ้นทุก ๆ ปี แต่จำนวนที่นั่งภายในห้องประชุมไม่ได้เพิ่มขึ้นหรือเปลี่ยนแปลง จากสถิติผู้เข้าร่วมกิจกรรมซึ่งหอสมุดแห่งชาติรวบรวมไว้ในปี 2525 ปรากฏว่าภาพยนตร์ที่มีผู้สนใจมากจะมีผู้เข้าชมถึง 497 คน ส่วนการบรรยาย-อภิปรายจะมีผู้เข้าฟังถึง 656 คน (หอสมุดแห่งชาติ 2525) ดังนั้นเพื่อความพร้อมค่านสถานที่ หอสมุดแห่งชาติจึงควรเพิ่มที่นั่งภายในห้องประชุม ซึ่งจะเป็นการลดอุปสรรคหรือปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้ใช้หอสมุดแห่งชาติด้วย

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการที่ผู้ใช้หอสมุดแห่งชาติทั้งผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมและผู้ไม่เข้าร่วมกิจกรรมประสบปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรม จึงมีผลทำให้ทั้ง 2 กลุ่มต่างก็ต้องการให้ปรับปรุงการจัดกิจกรรมโดยปรับปรุงค่านการประชาสัมพันธ์ วัน เวลาในการจัด และสถานที่จัด ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 2 และ 3 คือ ผู้ใช้หอสมุดแห่งชาติประสบปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรมและผู้ใช้หอสมุดแห่งชาติที่เข้าร่วมกิจกรรมต้องการให้มีการปรับปรุงการจัดกิจกรรม

ขอเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมห้องสมุดของผู้ใช้ห้องสมุดแห่งชาติ ผู้วิจัยจึงขอให้ขอเสนอแนะไว้ดังนี้

1. ผลการวิจัยปรากฏว่า ผู้ใช้ห้องสมุดแห่งชาติส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมห้องสมุด ดังนั้นห้องสมุดแห่งชาติน่าจะทดลองจัดกิจกรรมห้องสมุดที่แปลกและใหม่ นอกเหนือจากที่จัดทำอยู่ เพื่อกระตุ้นความสนใจจากผู้ใช้ห้องสมุดแห่งชาติหรือประชาชนทั่วไป จากข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอให้จัดกิจกรรมประเภทอื่น ๆ เช่น โต้เวที ยอวาที และการนำชมสถานที่ทางประวัติศาสตร์ซึ่งห้องสมุดแห่งชาติอาจจัดหลาย ๆ ประเภท ผลักเปลี่ยนกันไป

2. ควรปรับปรุงวันและเวลาที่จัดกิจกรรม เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้ห้องสมุดแห่งชาติประสบปัญหาเกี่ยวกับวันเวลาที่จัดไม่เหมาะสม และจำนวนมากที่สุดของผู้ใช้ห้องสมุดแห่งชาติต้องการให้จัดกิจกรรมในวันอาทิตย์ ทั้งช่วงเช้าและบ่าย ดังนั้นถ้าเป็นไปได้ห้องสมุดแห่งชาติน่าจะจัดกิจกรรมในวันอาทิตย์ เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมได้มากที่สุด ซึ่งตามปกติห้องสมุดแห่งชาติก็เปิดบริการห้องอ่านหนังสือในวันอาทิตย์อยู่แล้ว

3. จากการวิจัยพบว่า ผู้ใช้ห้องสมุดแห่งชาติส่วนใหญ่ต้องการให้จัดแยกสถานที่จัดนิทรรศการเป็นห้องเฉพาะ และต้องการให้เพิ่มที่นั่งภายในห้องประชุมด้วย สำหรับสถานที่จัดนิทรรศการนั้นห้องสมุดแห่งชาติอาจพิจารณาเลือกบริเวณโถงโถงว่างในอาคาร ซึ่งมีเนื้อที่เพียงพอสำหรับการจัดและควรเป็นสถานที่ซึ่งประชาชนสามารถเข้าชมได้สะดวก เพื่อใช้เป็นสถานที่จัดนิทรรศการ โดยจะให้ผลดีหลายประการคือ ช่วยป้องกันความแออัด เสี่ยงรบกวน ตลอดจนป้องกันความเสียหายของวัตถุที่จัดแสดงและสามารถควบคุมเรื่องแสงสว่างได้ง่าย ส่วนห้องประชุมนั้นยังมีที่ว่างเพียงพอ จึงควรเพิ่มจำนวนที่นั่งให้มากขึ้นกว่าเดิม

4. ควรปรับปรุงเทคนิคในการจัดกิจกรรม ปัจจุบันนี้แหล่งผลิตภาพยนตร์ทั้งหน่วยงานรัฐบาลและเอกชนได้หันมาผลิตเทปโทรทัศน์ เนื่องจากค่าใช้จ่ายถูกกว่าและวิธีใช้สะดวกกว่า จึงเป็นผลให้ขาดแคลนภาพยนตร์ที่จะนำมาฉาย ในบางครั้งห้องสมุดแห่งชาติจำเป็นต้องนำภาพยนตร์เก่าที่ฉายแล้วมาฉายซ้ำ ดังนั้นห้องสมุดแห่งชาติจึงควรพัฒนาเพื่อให้ทันกับเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า โดยการนำเทปโทรทัศน์แทนภาพยนตร์ เทปโทรทัศน์สามารถสร้างความสนใจและให้ประโยชน์แก่ผู้เข้าชมได้ไม่ด้อยกว่าภาพยนตร์ ดังเช่น

ผลการวิจัยของ มาลี พานิชกุล (2522: 166) ซึ่งพบว่า เทปโทรทัศน์สามารถจูงใจผู้ใช้ หอสมุด เอ.ยู.เอ.ให้เข้ามาใช้หอสมุดได้มากขึ้น

5. จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้หอสมุดแห่งชาติเสนอให้จัดวิทยากรหรือเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เพื่อให้คำแนะนำหรืออธิบายเกี่ยวกับเรื่องที่จัด ซึ่งตามปกติหอสมุดแห่งชาติได้จัดเจ้าหน้าที่นักการ เป็นผู้เชี่ยวชาญที่จัดแสดงในงานนิทรรศการ ดังนั้นถ้าเป็นไปได้หอสมุดแห่งชาติ อาจเชิญวิทยากรมาบรรยายเรื่องที่จัดในวันเปิดงาน ส่วนในวันต่อ ๆ มาอาจให้บรรณารักษ์ หรือนักวิชาการของหอสมุดแห่งชาติเป็นผู้แนะนำประจำบริเวณงานวันละ 1 หรือ 2 คน โดย คัดเลือกผู้ที่สนใจในเรื่องที่จัด มีความสามารถและยินดีให้คำแนะนำแก่บุคคลทั่วไป ในกรณีที่ไม่สามารถจัดหาผู้มีความรู้มาประจำบริเวณงานได้ หอสมุดแห่งชาติอาจจัดทำเทปบันทึกคำบรรยาย เพื่อใช้แทนได้

6. ควรปรับปรุงค่านประชาสัมพันธ์ เนื่องจากเทคนิคการประชาสัมพันธ์ของหอสมุดแห่งชาติเป็นแบบทางการทำให้ไม่น่าสนใจเท่าที่ควร และจากผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้หอสมุดแห่งชาติจำนวนมากที่สุดประสบปัญหาเรื่องการไม่ทราบข่าวล่วงหน้าเกี่ยวกับการจัด ผู้ใช้หอสมุดแห่งชาติจึงต้องการให้ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกิจกรรมที่จัดล่วงหน้าเป็นเวลานานและกว้างขวางขึ้น โดยส่วนใหญ่ต้องการให้ประชาสัมพันธ์ทางโทรทัศน์และประกาศตามที่ต่าง ๆ เช่น โรงเรียน สถานที่ราชการ ฯลฯ ดังนั้นหอสมุดแห่งชาติจึงควรปรับปรุงการประชาสัมพันธ์โดยเน้นด้านเทคนิคให้น่าสนใจมากที่สุด เช่น การใช้คำหรือภาษาเพื่อเร้าความสนใจ การออกแบบให้สะดุดตา ซึ่ง การปรับปรุงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการปรึกษาหารือโดยตรง นั่นคือ หอสมุดแห่งชาติควร จัดตั้งหน่วยงานประชาสัมพันธ์พร้อมทั้งเจ้าหน้าที่ซึ่งมีความรู้หรือประสบการณ์ในด้านนี้ดำเนินงานประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกิจกรรม และงานอื่น ๆ ของหอสมุดแห่งชาติ

7. ควรปรับปรุงจำนวนบุคลากรกับปริมาณงานให้เหมาะสม เนื่องจากบุคลากรในงานกิจกรรมหอสมุดมีจำนวนน้อย คือมีเพียง 5 คน แต่ปริมาณงานที่รับผิดชอบมีมากไม่สมคุลย์กัน บุคลากรในงานกิจกรรมหอสมุดมีหน้าที่หลักในการจัดกิจกรรมหอสมุด และยังคงรับผิดชอบในการดำเนินงานและให้บริการสารสนเทศส่วนบุคคลในหอสมุดคนตรีทุนระหม่อมบริพัตร และ หอสมุดสารสนเทศ "สุนทรภรณ์" ตลอดจนมีหน้าที่ในการจัดทำวารสารชื่อ "วารสารหอสมุดแห่งชาติ" และจัดทำเอกสารเผยแพร่งานกิจกรรมที่จัด การที่บุคลากรต้องมีหน้าที่หลายอย่างอาจเป็นผลให้ทำงานได้อย่างไม่เต็มที่ ดังนั้นหอสมุดแห่งชาติควรพิจารณาจัดหาบุคลากรเพิ่มขึ้นให้เหมาะสมกับปริมาณงานหรือลดขอบเขตของงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรม โดยพิจารณา

โอนไปให้ฝ่ายอื่น เช่น การจัดพิมพ์วารสารหรือเอกสาร เผยแพร่ควรวินไปให้หน่วยประชา-
สัมพันธ์ (หากมีการจัดตั้งขึ้นแล้ว) หรือโอนงานจัดหมู่และทำบัตรรายการโสตทัศนวัสดุไปให้
งานจัดหมู่และทำบัตรรายการ เป็นต้น การเพิ่มจำนวนบุคลากรหรือลดขอบเขตงานจะ เปิด
โอกาสให้บุคลากรดำเนินงานจัดกิจกรรมได้อย่างเต็มที่และสามารถศึกษาคนควา เพื่อปรับปรุง
การจัดกิจกรรมให้เหมาะสมใจและแปลกใหม่อยู่เสมอ

8. ควรส่งเสริมให้บุคลากรของงานกิจกรรมห้องสมุดเข้ารับการฝึกอบรมหรือ
ศึกษาคือในสาขาที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อจะไ้ไ้
ความรู้หรือประสบการณ์มาจัดและปรับปรุงงานกิจกรรมของห้องสมุดแห่งชาติ เนื่องจากการจัด
กิจกรรมจำเป็นต้องอาศัยประสบการณ์และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้เกิดความแปลกใหม่และ
น่าสนใจตลอดเวลา

9. ควรประเมินผลการจัดกิจกรรมห้องสมุดทุกครั้งที่เกิด โดยการสังเกตการณ์
สัมภาษณ์หรือแจกแบบสอบถาม เพื่อทราบข้อคิดเห็นและความต้องการของผู้เข้าร่วมกิจกรรม
ชอบกพร่องต่าง ๆ ในการจัด ตลอดจนผลของการจัดคือการส่งเสริมการอ่าน ซึ่งผู้จัดจะไ้
นำมาพิจารณาเพื่อปรับปรุงการจัดกิจกรรมในครั้งต่อไปให้ดีขึ้น รวมทั้งเป็นการเสนอผลการ
จัดและปัญหาที่ประสบระหว่างการจัดให้ผู้บริหารทราบ เพื่อจะไ้ไ้หาทางแก้ไขต่อไป

10. เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมห้องสมุดมีประโยชน์คือผู้เข้าร่วม
หลายประการ คือช่วยไ้ไ้มีความรู้เพิ่มขึ้น ไ้ความเพลิดเพลินและบันเทิง สามารถไ้
ประกอบการเรียนการสอนและวิจัย ทำให้เป็นคนทันเหตุการณ์และมีความริเริ่มสร้างสรรค์
รวมทั้งทำให้สนใจอ่านหนังสือมากขึ้น สนใจใช้ห้องสมุดแห่งชาติมากขึ้น และช่วยส่งเสริมอาชีพ
คึงนั้นห้องสมุดโรงเรียนและห้องสมุดประชาชนซึ่งเกี่ยวข้องกับการปลูกฝังหรือส่งเสริมนิสัยรัก
การอ่านให้แก่เยาวชนและประชาชนทั่วไป จึงควรศึกษา เป็นแบบอย่าง เพื่อนำไป เป็นแนวทาง
ในการจัดหรือปรับปรุงการจัดกิจกรรมห้องสมุดของคน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการประเมินผลการจัดกิจกรรมห้องสมุดสำหรับ เด็กซึ่งห้องสมุดแห่งชาติ
จัดเป็นประจำทุกวันเสาร์ เพื่อทราบข้อดีและชอบกพร่องอัน เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการ
ปรับปรุงการดำเนินงานในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก

2. ควรศึกษาถึงประสิทธิภาพของกิจกรรมห้องสมุดที่มีการส่งเสริมการอ่าน เพื่อ
เป็นประโยชน์ต่อห้องสมุดประเภทต่าง ๆ ในการพิจารณาคัดเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมที่สุดมาใช้